

Slovenski pregovori iz rudništva.

J. Šašelj — Št. Lovrenc na Temenici.

A. Kamen.

Ako ti mene s kamenom, ne bom jaz tebe s kruhom.

Bodi z loncem ob kamen, ali s kamenom ob loncu, težko je loncu.

Človek je trji od kamena in slabši od jajca

Človek se med ljudmi obrusi kakor kamen po svetu.

Dva kresilna kamena iskre delata.

Dva trda kamena nikdar lepe moke ne zmeljeta.

Kadar se na mizi kroji pogača in na ognjišču pečenka obrača,
je prijaznost trša ko kamen in kost.

Kamen do kamena palača, zrno do zrna pogača.

Kar iz srca pride, predre kamenito steno.

Kateri kamen se pogosto premeče, se ne obraste z mahom.

Kdor s ptujim denarjem hišo zida, kamenje na svoj grob nosi.

Kdor tebe s kamenom, ti njega s kruhom.

Kosa je na kamen zadela.

Molči kakor kamen na cesti.

Na druge kamenje meče, sam pa pod streho sedi.

Nadloge trpeti, srce kameno imeti.

Nisem imela samo deske na očeh, da nisem nič opazila, ampak
kamen.

Norec vrže v vodo kamen, ki ga ne more deset modrecev izvleči.

Počasi po kamenju!

Tak je, da ne bi dal vragu kamena, da bi se tolkel po glavi.

Ti mečeš kamenje v me, ne misli pa, da bom metal jaz žemlje v te.

Toči se čez kamen in brin.

Trdosrčnik bi dal ubogemu kamen za kruh.

Trpim kakor kamen na potu.

Tudi kamen se z mahom obraste na enem mestu.

Ubijam se kakor voda od kamena do kamena.

Upanje je vogelni kamen človeškega življenja.

Voda kamenje ogladi.

Za pridnega je za vsakim grmom kos kruha, pod vsakim kamenom denar.

Zelje potrebuje kamen, ribanica pa klobuk.

Zrno do zrna pogača, kamen do kamena palača.

B. Srebro.

Boljši je dober glas ko srebrn pas.

Govoriti je srebro, molčati pa zlato.

Kdor spi na srebrni postelji, ima zlate sanje.

Mož — beseda več velja kakor kup srebra.

Srebrn las je starosti kras.

Srebrno lepo, zláto še lepše.

Srebrno sedlo ne naredi dobrega konja.

Šivanka srebro in zlato predere, pa le gola ostane.

Več je vreden lep glas ko srebrn pas.

C. Zlato.

Beseda o pravem času je zlato jabolko v srebrni skledi.

Bogatemu bolniku tudi zlata postelja nič ne pomaga.

Bolja je slamnata pogodba kakor zlata pravda.

Bolje je na mekinah dobiti kakor na zlatu izgubiti.

Bolje je ponošeno zlato kakor kovano srebro.

Bolje je vinar pravičen kakor zlat krivičen.

Boljša je domača gruda ko na ptujem zlata ruda.

Čas je zlato.

Človeku se rado blešči od zlata.

Dober nauk je zlata vreden.

Dobra volja dar pozlati.

Dokler prosi, zlata usta nosi, kadar vrača, hrbet obrača.

Gnoj je zlata ruda na njivi.

Kadar zlato govori, vsaka beseda slabi.

Kdor je v sredi, ima zlato jabolko.

Kdor ne hrani par, ne šteje zlatov.

Kdor se s zlatim orodjem bojuje, gotov je zmage.

Konj za sto zlatov tudi crkne.

Lepše je zlato ponošeno kakor srebro iz nova kovano.

Majhen dež — zlat voz.

Modrost je boljša kakor zlato in srebro.

Ni vse zlato, kar se blešči.

Ni zlato vse svetlo.
 Njemu je lahko, kdor ima zlate rude.
 Okoli zatega teleta svet na sapo pleše.
 Prebrisana glava, pa pridne roke, so boljše bogastvo ko zlate gore.
 Pred smrtjo so maše zlate, po smrti pa železne.
 Pridnost ima zlata tla.
 Prvi otrok (v zakonu) je zlato, drugi srebro, tretji pa blato.
 Pšenica pravi: Vrzi me v blato (mokro zemljo), dala ti bom zlato (ali: Jaz bom tebe v zlato).
 Rana ura — zlata ura.
 Svoj dom je boljši od zlatega korca.
 V sredi — v zlati skledi.
 Več velja učena glava kakor kup zlata.
 Vreden je zlata in dukata.
 Z vinarji se prihranijo zlatniki.
 Začne v zlatu, neha v blatu.
 Zgodnja danica — pridnim zlatica.
 Zlat ključ vsaka vrata odpre.
 Zlata roka železna vrata prebije.
 Zlata sreda — najboljša skleda.
 Zlata veriga ne da svobode.
 Zlatemu maliku se vse klanja.
 Zlato ima v prahu vrednost kakor v mošnji.
 Zlato in srebro nista nič proti zvestemu prijatelju.
 Zlato kadar govori, vsak molči.
 Zlato — blato.
 Zlato lepo — pamet lepša.
 Zlato ne govori, pa premore vse.
 Zlato orožje — gotova zmaga.

Č. Železo.

Ako so ti naša vrata železna, niso tla steklena.
 Denar prebije železna vrata.
 Dokler se blišči lemež, kmet ni revež.
 Glad — lomi železen grad.
 Kovač kuje železo dokler je vroče.
 Lahka navada — železna srajca.
 Mita (podkupnina) železna vrata prebije.
 Navada je železna srajca.
 Potreba prebije železna vrata.

Potrpežljivost odpre železne duri.
Prave ljubezni sklep je močnejši kakor železen oklep.
Rajši razbeljeno železo na jezik kakor laž.
Sila železna kola lomi.
Skupna molitev železna vrata prebije.
Sneg božičnjak je železnjak.
Stara navada — železna podkva.
Stara navada — železna srajca.
Železo kuj, dokler je vroče.

Slovenische Sprichwörter im Bezug auf die Erze.
